

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ด้านบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามงานวิจัย ผู้วิจัยจึงได้วางหัวข้อวิจัยไว้ ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยเรื่อง “บทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

๓.๑.๑ ศึกษาจากเอกสาร

โดยศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัย จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ และงานวิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ เอกสาร สำเนาเอกสาร ตำรา งานวิชาการ เป็นต้น เพื่อนำมาประกอบในงานวิจัยให้สมบูรณ์

๓.๑.๒ ศึกษาภาคสนาม

เก็บข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามกับพระสงฆ์และประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ โดยสอบถามเกี่ยวกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรีและแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามข้อเสนอแนะ และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับพระเถระที่อยู่ในวัดชลประทานรังสฤษฎ์

๓.๒ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

- ๑) พระสงฆ์ที่จำพรรษาภายในวัดชลประทานรังสฤษฎ์ จำนวน ๒๐๐ รูป
- ๒) ประชาชนทั่วไป ที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ณ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ โดยเฉลี่ยเดือนละ ๓๐๐ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระภิกษุ/ประชาชน ที่เกี่ยวข้องกับงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งใช้วิธีแบบอย่างง่าย Simple Random Sampling และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๒๒ รูป/คน

๓.๓ ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม เรื่องบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ แปลว่า มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๕๙ แปลว่า มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ แปลว่า ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ แปลว่า น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ แปลว่า น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๑) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

๓) ทำร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และแนวทางที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๔) นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity)

๕) นำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

๖) หาคความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่านตรวจสอบโดยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและครอบคลุม

๗) หาคความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มใกล้เคียงตัวอย่างจำนวน ๓๐ รูป/คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๖๑๗

๘) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล กับประชากรที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

๙) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

๓.๓.๑ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑) อาจารย์ ดร.พิเชฐ ทั้งโต ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) อาจารย์ ดร.ยุทธนา ปราณีต ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) ผศ.ดร.เติมศักดิ์ ทองอินทร์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ผศ.อนุภูมิ โชวเกษม ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕) อาจารย์พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ทั้งนี้เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)^๑ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ ๐.๕ ถึง ๑.๐ มีบางข้อที่ได้ค่าดัชนีสอดคล้องต่ำกว่า ๐.๕ จึงปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจนได้ค่า IOC สูงกว่า ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อกราบเรียนเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์ เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

^๑ สุวีย์ ศิริโกการภิรมณ์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า ๒๔๓-๒๔๔.

๒) ขอความร่วมมือจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อตอบแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

๓) เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์จัดระเบียบข้อมูล

๔) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

๑. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓. ทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยใช้สถิติตามลักษณะของตัวแปร คือ การทดสอบ (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองตัว และการทดสอบเอฟโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test / One – way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวขึ้นไป และเมื่อพบว่ามีผลแตกต่างจึงทำการการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)